

Nr 70.

Av herr **Mossberg**, om ändring i 6 och 33 §§ lagen om allmän pensionsförsäkring.

Lagen om allmän pensionsförsäkring är jämförelsevis ny, och dess praktiska verkningar visa sig först då den i varje särskilt fall skall tillämpas. Det har därför blivit nödvändigt för riksdagen att vidtaga ändringar under alla åren 1914—1918, och ännu torde det återstå delar av samma lag, som tarva komplettering eller rättelse, innan lagen kommer att helt kunna verka så, som avsikten var, när den stiftades. Lagen avsågs skola verka utjämnande och hjälpande för alla, som icke kunna helt försörja sig själva, så att dessa folkgrupper ej skulle, i så stor utsträckning som tillförne, behöva anlita fattigvården.

En komplettering av lagen i sådan riktning är det som jag avser med denna motion.

I 6 § av lagen om allmän pensionsförsäkring 5 stycket heter det: »För pensionsberättigad änklings, änka eller ogift kvinna, som är till arbete varaktigt oförmögen och har att försörja barn eller adoptivbarn under 15 år, ökas pensionen, därest årsinkomsten ej uppgår för man till 300 kronor och för kvinna till 283 kronor jämte 125 kronor för varje sådant barn, med särskilt pensionstillägg för barnen. Enahanda rätt tillkommer jämväl pensionsberättigade äkta makar, som båda äro till arbete varaktigt oförmögna och vilkas sammanlagda årsinkomst ej uppgår till 583 kronor jämte 125 kronor för varje sådant barn.»

I båda dessa fall utgör pensionstillägget 75 kronor för varje barn under 15 år dock med vissa avdrag. Se § 6 Allm. pensionsförsäkringslagen.

I § 33 samma lag andra stycket stadgas: »Änklings, änka, ogift

kvinnor eller äkta makar, som äro till arbete varaktigt oförmögna, men icke berättigade till pension, och vilka hava att försörja barn eller adoptivbarn under 15 år, äga erhålla understöd för sådant barn under villkor och med belopp som i 6 § är stadgat angående pensionstillägg för barn.»

Inom ramen av dessa tvenne paragrafer är det alltså sörjt för de barn, vars föräldrar eller målsmän äro varaktigt oförmögna till arbete. Men det gives andra barn, som borde vara lika berättigade till en dylik hjälp, som inrymmas i 6 och 33 §§, men som enligt lagens bokstav ej kunna komma i åtnjutande därav.

Om t. ex. båda föräldrarna äro döda, dödsboet utan tillgångar, men någon mindre bemedlad släktinge till barnen tar dem i sin vård för att förhindra dem att komma på den allmänna fattigvårdens konto, så kan, enligt lagens bokstav, icke dessa barn få, vare sig pensionstillägg eller understöd, oaktat dessa barn borde vara lika berättigade till understöd, som de barn där föräldrarna leva om än varaktigt oförmögna till arbete.

Eller om fader eller moder lever medellösa och icke varaktigt oförmögna till arbete, men har en stor barnskara att försörja. Då räcker icke arbetsförtjänsten, och åberopade paragrafer lägga hinder i vägen även för dessa barn att komma i åtnjutande utav såväl pensionshjälp som understöd, utan den allmänna fattigvården måste också där träda hjälpande emellan.

Om nu icke lagens bokstav lade hinder i vägen, så kunde även föräldrar eller målsmän i antydnda och närgränsande fall få hjälp på ett sätt som kändes mera tilltalande, än då hjälpen skall komma i form av fattigvård.

Jag vill icke mångfaldiga exemplen, men det anförda torde vara nog för att visa, att det tarvas en ändring i omskrivna lagparagrafer i den riktningen, att sådana föräldrar och barn, vilka åsyftas i här omskrivna och andra närbesläktade fall borde åtnjuta samma förmåner som dem, där föräldrar och målsmän äro till arbete varaktigt oförmögna.

Med en dylik utvidgning av lagen bleve det naturligtvis svårare för de kommunala pensionsnämnderna att bestämma gränsen, då de skola till- eller avstyrka dylika ansökningar, men det borde kunna gå att formulera lagen så, att barn, vilka rättvisligen äro i behov av dylik hjälp, också bleve berättigade att erhålla sådan, oavsett om föräldrar eller målsmän äro varaktigt oförmögna till arbete eller

icke, och så att nämnden hade rätt föreslå även andra verkligt behövande än dem varom det talas i 6 och 33 paragraferna.

På grund av vad jag sålunda anfört vågar jag vördsamt hemställa,

att riksdagen ville besluta sådan ändring i 6 och 33 §§ av lagen om allmän pensionsförsäkring av den 30 juni 1913—28 juni 1918, att alla de barn, vars föräldrar eller målsmän äro i sådana ekonomiska omständigheter, att de ej utan den allmänna fattigvårdens hjälp kunna försörjas, böra kunna ur pensionsfonden bliva berättigade till understöd och med sådant som enligt nuvarande lydelse tillkommer de barn, vars föräldrar eller målsmän äro till arbete varaktigt oförmögna.

Vid eventuellt bifall till min motion anhålles, att vederbörande utskott godhetsfullt ville utforma paragraferna i överensstämmelse med motionens syfte.

Stockholm den 18 januari 1919.

Albert Mossberg.

I motionens syfte instämma:

C. Edor Anderson
i Knapasjö.

Oscar Osberg.

J. P. Igel.

Nils Svensson.
